

при планировании развития туризма [2].

Реализация целей развития направлена на увеличение социальной и экономической роли туризма в развитии страны и отдельных регионов АР.

Туризм является одной из отраслей с наибольшими мультипликативными эффектами для экономики. Инвестиции в туристские индустрии формируют добавленную стоимость в транспорте, торговле и сфере услуг, строительстве и производстве строительных материалов и других видах экономической деятельности. Важным социально-экономическим эффектом развития туризма для населения, участвующего в формировании и оказании услуг, является рост занятости и доходов населения, формирование предпринимательской культуры [3].

Таким образом, рост сегментации туристских продуктов и популяризация самостоятельно организованного туризма способствуют усилению разнообразия видов туризма на территории АР.

Значительное развитие получают туристские продукты, основанные на сочетании нескольких видов туризма. Эти факторы определяют необходимость гибкого подхода к выделению видов туризма.

Выделение приоритетных видов туризма должно осуществляться для туристских территорий АР индивидуально с учетом туристских ресурсов и особенностей социально-экономического развития.

Список использованной литературы

1. Волков, Ю. Ф. Введение в гостиничный и туристский бизнес / Ю. Ф. Волков. — Ростов-н/Д: Феникс, 2013. — 367 с.
2. Дурович, А. П. Организация туризма: учебное пособие / А. П. Дурович. — М.: Новое знание, 2013. — 632 с.
3. Жукова, М. А. Индустрия туризма: Менеджмент организации / М. А. Жукова. — М.: Финансы и статистика, 2012. — 200 с.

Мунька С. С.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

SWOT – АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Інвестиції – важливий фактор економічного зростання економіки країни, оскільки без інвестицій неможливе оновлення основних засобів виробництва, впровадження інноваційних технологій та забезпечення високої конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світовому ринку. Без залучення вітчизняних та іноземних інвестицій в економіку України неможливо подолати технічну та технологічну відсталість вітчизняних галузей. Саме тому, питання інвестиційного клімату має ключову роль в сучасній історії України. З метою залучення інвестицій необхідно дослідити питання інвестиційного клімату, визначити сильні та розробити методику покращення слабких сторін.

Серед науковців не існує єдиного визначення поняття «інвестиційного клімату», тому з метою різнобічного розгляду проблеми в Таблиці 1 наведено думки декількох вчених економістів з приводу інвестиційного клімату.

Можна підсумувати, що під інвестиційним кліматом держави ми розуміємо сукупність економічних, політичних, правових, соціальних та природних факторів, які прямо або опосередковано впливають на інвестиційний процес. Отже, динаміка інвестиційного процесу залежить від позитивного інвестиційного клімату в економіці держави. Необхідним постає питання дослідження факторів впливу на інвестиційний клімат з метою стимулювання інвестиційного зростання економіки.

Підходи до визначення поняття «інвестиційний клімат»

Автор	Визначення
Бланк І.А.	сукупність політичних, соціально-економічних, фінансових, соціально-культурних, організаційно-правових і географічних факторів, які притаманні певній країні і визначають привабливість її для іноземного інвестора.
Оробчук М. Г.	все те, на що зважає інвестор, коли оцінює наскільки сприятливі чи несприятливі у тій чи іншій країні умови для вкладення капіталу.
Голованюк В. М.	сукупність факторів регіональної дії, що визначають можливості компаній і формують у них стимули для здійснення продуктивних інвестицій, створення робочих місць і розширення своєї діяльності.
Барановський О.І.	рівень досягнення потенційних інвестицій у формі коштів, цільових банківських вкладів, паїв, акцій, інших цінних паперів, рухомого і нерухомого майна, майнових прав, ноу-хау, досвіду й інших інтелектуальних цінностей, права користування землею й іншими природними ресурсами.
Бут І.О.	сукупність чинників, які притаманні певній країні і визначають її привабливість для іноземного інвестора.
Жук М.В.	сукупність соціально-економічних, суспільно-політичних, природних, екологічних та інших умов, які безпосередньо визначають масштаби, обсяги і темпи залучення інвестицій

Джерело: підсумовано автором на основі [1 – 3].

Виділяють п'ять груп чинників, під впливом яких формується інвестиційний клімат, а саме:

- рівень розвитку продуктивних сил та стан інвестиційного ринку;
- політична воля влади та правове поле держави;
- стан фінансово – кредитної системи;
- статус іноземного інвестора;
- інвестиційна активність населення [4].

Вітчизняні науковці активно досліджують проблему інвестиційного клімату та створюють методики для визначення інвестиційного клімату країни, регіону та окремого підприємства. Досить поширеною у вітчизняній практиці є методика, розроблена І. Бланком у співпраці з інвестиційною компанією «Омега – Інстер». Вони запропонували здійснювати оцінювання інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості регіонів на підставі узагальнення таких даних:

- рівень розвитку економіки регіону (значущість 35%);
- рівень розвитку інвестиційної інфраструктури (15%);
- демографічна характеристика регіону (15%);
- рівень розвитку ринкових відносин та ринкової інфраструктури (25%);
- наявність екологічного, інвестиційного, політичного, кредитного, комерційного, валютного ризиків (10%).

Інтегральний показник оцінки інвестиційного клімату регіону при цьому визначається як сума добутоків значень кожного синтетичного показника на його вагомість у загальній оцінці [4].

Позитивний інвестиційний клімат забезпечує високі показники залучення інвестиційного капіталу. У вітчизняній літературі можна знайти різні методики для оцінювання інвестиційного клімату, можна виділити наступні спільні ознаки сприятливого інвестиційного клімату держави: стабільна політична ситуація; законодавча стабільність інвестиційного регулювання; податкова стабільність; дотримання міжнародних зобов'язань державою; наявність законодавчої інвестиційної бази; захист державою прав власності інвестора; наявність розвиненого внутрішнього ринку; стабільність національної валюти; наявність кваліфікованої робочої сили; попит на інвестиційні ресурси в економіці репутация країни на міжнародній арені.

Для визначення сильних та слабких сторін інвестиційного клімату економіки України проведено SWOT – аналіз, результати дослідження представлено в Таблиці 2. З метою

стимулювання інвестиційного клімату національної економіки необхідно зберегти сильні сторони, працювати для покращення слабких шляхом розвитку можливостей та стримування загроз.

Таблиця 2

SWOT – аналіз інвестиційного клімату економіки України

<p>S – сильні сторони: зручне географічне розташування; наявність природних ресурсів; родючість ґрунтів; великий внутрішній ринок збуту; доступ до ринку Європейського Союзу; дешева робоча сила; кваліфіковані працівники; наявність сільськогосподарського та промислового комплексів.</p>	<p>W – слабкі сторони: корупція в органах державної влади; значний рівень тінізації економіки; нестабільна політична та економічна ситуація; слабкість національної валюти; відсутність висококваліфікованої робочої сили; застарілі основні засоби виробництва; відсутність захисту прав інвестора.</p>
<p>O – можливості: розробка законодавчої бази з питань захисту прав інвесторів; зменшення податкового та законодавчого навантаження на бізнес; виведення бізнесу «з тіні»; співпраця з МВФ; впровадження ринку землі; стимулювання інвестиційних надходжень в наукову та інноваційну діяльність.</p>	<p>T – загрози: перешкоди на шляху реформ; відсутність ринку землі; відтік робочої сили за кордон; припинення співпраці з МВФ; відтік інвестицій з економіки; нестабільність політичної ситуації; стрімке падіння національної валюти; негативна демографічна ситуація; ризики пов'язані з коронакризою.</p>

Джерело: розроблено автором на основі [1-5].

Список використаних джерел

1. Мордань Є. Ю., Гуца А. В. Інвестиційний клімат України та шляхи його поліпшення. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. №17. С. 33 – 38.
2. Чайка К. С. Підходи до розуміння поняття інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції*. 2020. С. 31 – 34.
3. Венгуренко Т. Г., Плахотнюк В. В. Аналіз інвестиційної привабливості України. *Бізнесінформ*. 2020. №4. С.103 – 110.
4. Момот В. Є., Іванова М. О. Кластерний аналіз інвестиційного клімату у різних регіонах України. *Електронний журнал «Ефективна економіка»*. 2013. №9.
5. Петренко К.В. Інвестиційний клімат України в умовах інтеграції: проблеми та напрямки покращення. *Бізнесінформ*. 2017. №7. С. 71 – 75.

Науковий керівник: д.е.н., професор Кирилюк Є. М.

Найда В.В.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Сьогодні ЄС є найбільшим торгівельним партнером України. У 2020 році частка усього обсягу торгівлі України з ЄС становить 40,7% [1]. В останні п'ять років Європейський Союз став основним торгівельним партнером України.

Варто наголосити, що із 1 січня 2016 року почала функціонувати поглиблена та всеосяжна зона вільної торгівлі (ПВЗВТ) України та ЄС. Це стало наслідком підписання політичної та економічної частини Угоди про асоціацію у березні-червні 2014 року та отримання Україною преференцій від ЄС у квітні 2014 року.

Як результат, збільшилася частка Європейського Союзу в загальному обсязі зовнішньої торгівлі України.

За даними державної служби статистики України станом на 2019 рік експорт товарами України з Польщею зріс (порівняно з 2018 р.) на 1,2% (3,3 млрд. дол. США). Також збільшився